

ZAKON MOJSIJEV I ZAKON MESIJE

MBS006

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

Jer završetak Zakona je Hristos - na opravdanje svakome koji veruje.

(Rimljanima 10:4)

UVOD

Započinjemo novu studiju naslovljenu „Zakon Mojsijev i Zakon Mesije”. Ovo je izuzetno važna tema zato što mnogi vernici nisu sigurni kako bi trebalo da se odnose prema Mojsijevom Zakonu danas. Ovo je naročito izražen problem kod vernika Jevreja. Svrha ove studije je da kroz Pisma sagleda, kako Jevrejsku, tako i Hrišćansku perspektivu ove teme. Ovo je jedno od onih područja koja su ključna u sferi Jevrejskih misija i Jevrejskog evangeliziranja. Ovo je problem za radnike organizacije 'Ariel Ministries' kao i za one koji rade u Jevrejskim misijama i svedoče Jevrejima. Kako se Zakon odnosi prema nama vernicima izuzetno je važno pitanje.

Ukoliko postoji neki trenutni problem sa kojim se suoči novi Jevrejski vernik u Mesiju, to je svakako odnos prema Mojsijevu Zakonu. Ovo je mnogo prisutniji problem kod Jevrejskih vernika u Izraelu nego kod Jevrejskih vernika u Sjedinjenim Američkim Državama, ali svaki se Jevrejski vernik suočava sa time, u manjoj ili većoj meri. Ukoliko mogu na kratko da generalizujem, rekao bih da se prosečni Američki Mesijanski vernik slaže sa delimičnim držanjem Zakona, dok se prosečni Izraelski vernik slaže sa držanjem celokupnog Zakona, osim onog dela koji se odnosi na Hram i na njegovo funkcionisanje. Ali, bez obzira koliko daleko išlo to prihvatanje, dilema je ista: koliko daleko Mesijanski vernik treba da ide u pridržavanju Zakona Mojsijevog?

Dve činjenice, ili dva faktora, su se razvila u umovima i podučavanju mnogih, i to je značajno doprinelo nastajanju ovog problema. Jedan je praksa da se Zakon deli na ceremonijalne, zakonske i moralne zapovesti. Na temelju ove podele, mnogi su dospeli do razmišljanja da je vernik slobodan od ceremonijalnih i zakonskih zapovesti, ali se još uvek nalazi pod moralnim zapovestima. Drugi faktor je verovanje da su Deset Zapovesti i dalje na snazi, dok preostalih 603, to više nisu. Kada se suočite sa Adventistom Sedmog Dana, sa pojedincem koji uzima ovaj način suočavanja sa problemom; problem zapravo nastaje kada dođemo do četvrte zapovesti koja se odnosi na štovanje Šabata. Na toj tački započima 'izvrđavanje' koje zatim rezultira nedoslednostima.

Ovo je veliki problem sa kojim se suočava Mesijanski vernik u svom odnosu prema Zakonu Mojsijevom, a njegovo rešenje počiva u otkrivanju šta Biblija kaže o odnosu Mesijanskog vernika prema Zakonu, a posebno o odnosu prema Deset Zapovesti.

Jedna stvar koja treba da se istakne jeste način na koji je dan Mojsijev Zakon. Svi znaju da je Mojsije primio Zakon na Gori Sinaj iz ruku Božijih. Deset od tih zapovesti, one koje su zapisane na kamenim pločama, zapisane su tamo prstom Božijim. Preostale 603 zapisao je Mojsije onako kako mu je Gospod zapovedio.

Međutim, postoji Jevrejska legenda i Jevrejska tradicija koja kaže da je Mojsije primio Zakon posredstvom anđela. Ukoliko pažljivo čitate kroz Stari Zavet nigde nećete ponaći, nigde nije zapisano da je Mojsije primio Zakon posredstvom anđela. Unatoč tome, ovo je jako uporno i jako istrajno Jevrejsko i rabinsko učenje. Naravno, postoje mnoge stvari u Jevrejskoj predaji, u legendama, i u rabinskim učenjima koje nisu potvrđene kroz Pisma, a neka idu čak i protiv onoga što Pisma kažu. Postoje stvari koje sadrže Jevrejske legende i tradicije a potvrđuje ih Novi Zavet. Jedna od tih stvari je upravo ova predaja koja kaže da je Mojsije primio Zakon od Boga posredstvom anđela. Novi Zavet nam ovo potvrđuje čak na tri mesta.

Na primer, u Delima 7:53 čitamo: ***Vi koji primiste Zakon po uredbama anđeoskim, a ne održaste ga.***

Ovde nam je rečeno da je Jevrejski narod primio Zakon, a uredbes Zakona date su posredstvom anđela.

Drugo mesto nalazimo u Galatima 3:19 gde Pavle piše: ***Čemu onda Zakon? Pridodan je zbog prestupaka dok ne dođe Potomak kojem je obećanje namenjeno; postavljen je po anđelima rukom posrednika.***

Po drugi put, Novi Zavet potvrđuje Jevrejsku tradiciju da je Zakon predan Mojsiju preko posrednika, a posredovali su anđeli.

Postoji i treći odlomak koji uči ovo isto. Nalazimo ga u Jevrejima, Poslanici koja je posebno napisana za Jevrejske vernike. U Jevrejima 2:2 čitamo sledeće: ***Jer ako je reč po anđelima izgovorena bila čvrsta te je svaki prestup i neposluh primio pravednu platu.***

U ovom kontekstu, pisac Jevreja očigledno govori o Mojsijevom Zakonu. Još jednom, ono što pokušavam da kažem jeste da Novi Zavet na tri različita mesta potvrđuje Jevrejsku tradiciju da je Zakon predan Mojsiju uistinu preko anđela. Potpuno je jasno, naravno, iz Starog Zaveta da je Deset Zapovesti zapisano prstom Božijim, a ne anđeoskim prstom, ali druge zapovesti Mojsijevog Zakona ulaze u drugu kategoriju. One su predane posredstvom anđela.

Do sada smo naučili dve stvari o Mojsijevom Zakonu: prvo, Zakon Mojsijev sadrži sveukupno 613 zapovesti, a ne samo deset; i drugo, Zakon Mojsijev je dat posredstvom anđela.

I. SVRHA MOJSIJEVA ZAKONA

Preći ćemo sada u drugo područje da bismo odgovorili na pitanje: „Koja je svrha Mojsijeva Zakona?” Dozvolite mi da vam dam nekoliko razloga koji su svrha Mojsijeva Zakona.

A. Da Otkrije Svetost Božiju

Prva svrha, ili cilj, jeste da otkrije svetost Božiju; da pruži otkrivenje standarda pravednosti kojeg zahteva Bog za ispravan odnos sa Njim. Dozvolite da naglasim da se u Pismima ni za jedno vreme ne podučava da je Mojsijev Zakon sredstvo spasenja. To bi učinilo da se spasenje postiže delima. Spasenje je uvek milost, kroz veru. Sadržaj vere je mogao da se menja od vremena do vremena; šta je tačno ono šta treba da se veruje da bi osoba bila spašena moglo je da se razlikuje od vremena do vremena. Mojsijev Zakon nikada nije imao za cilj da Jevreju bude način na koji se spašava.

B. Da Pruži Pravila Ponašanja za Svete Starog Zaveta

Druga svrha Zakona jeste da pruži načine ili pravila ponašanja za život svetih Starog Zaveta.

Na primer, u Rimljanima 3:20 čitamo: *jer se po delima Zakona pred njim neće opravdati nijedno telo: po Zakonu je naime samo spoznaja greha.*

A u Rimljanima 3:28 čitamo: *Smatramo dakle da se čovek opravdava verom, bez delā Zakona.*

Oba ova zaključka ističu veoma jasno da se nijedan čovek neće opravdati delima Zakona. Zakon nikada, nikada, nikada nije bio način ili sredstvo spasenja. Već je Zakon uvek imao druge ciljeve; u ovom slučaju, on otkriva pravila ponašanja za život vernicima Starog Zaveta.

C. Da Otkrije Greh

Treća svrha za Mojsijev Zakon jeste da otkrije greh. Tri odlomka u Rimljanima ovo ističu. U Rimljanima 3:19-20 čitamo: *A znamo: šta god Zakon kaže, govori onima pod Zakonom, da zaneme svaka usta i sav svet bude kriv pred Bogom, jer se po delima Zakona pred njim neće opravdati nijedno telo: po Zakonu je naime samo spoznaja greha.*

Pavle ovde naglašava da nema opravdanja kroz Zakon; posredstvom Zakona, nijedan Jevrej neće biti opravdan. Pa šta je onda Zakon ako nije put opravdanja; način spasenja? Zakon je tu da bi nam dao spoznaju greha, da nam otkrije šta tačno greh jeste.

U Rimljanima 5:20 čitamo: ***A Zakon pridode da se umnoži prestup. No gde se umnoži greh, nadmoćno obilova milost.***

Ovde se ponovo kaže da je dat Zakon tako da bi prestupi mogli da postanu očigledni. Kako osoba zna da je sagrešila? Zna zato što Zakon kaže, „Ne čini to”, ali čovek učini baš to. Ili Zakon kaže „Učini to”, ali čovek to ne čini. Tako čovek zna da je sagrešio: Zakon sa svojih 613 zapovesti otkriva greh.

U Rimljanima 7:7 čitamo: ***Šta dakle da kažemo? Je li Zakon greh? Bože sačuvaj! Nego greha ne upoznah osim po Zakonu; ta ni za požudu ne bih znao da Zakon nije rekao: Ne poželi!***

Pavle ponovo, po treći put, naglašava činjenicu da je Zakon dan da bi greh postao spoznat. Pavle je postao svestan svog grešnog stanja tako što je pogledao u Zakon i spoznao da je na temelju standarda Božije pravednosti koje sadrži Zakon, on izneverio. Na ovom mestu prva i treće svrha Zakona stavljene su zajedno. Ponovo, prva svrha je da se otkrije pravednost Božija; da se otkrije svetost Božija. Treće, zato šta im je pokazano šta tačno greh jeste, Pavle i drugi Jevreji postali su svesni činjenice da nisu ispunili pravedne zahteve Zakona i postali su izuzetno svesni činjenice da su uistinu grešnici.

D. Da Učini Da Osoba Greši Još Više

Četvrta svrha, a ova je pomalo čudna, ali je stvarna, jeste da osoba greši još više. Pročitaćemo odlomak gde Pavle govori o ovome u Poslanici Rimljanima.

Na primer, u Rimljanima 4:15 Pavle kaže: ***Zakon naime rađa gnev; jer gde nema Zakona, nema ni prestupa.***

U Rimljanima 5:20, on ovo ponavlja sličnim rečima: ***A Zakon pridode da se umnoži prestup. No gde se umnoži greh, nadmoćno obilova milost.***

Slika koju nam on daje jeste da je Zakon došao da prouzroči još više greha, da učini da zapravo grešimo još više. Kako to?

Pavle objašnjava ovo u Rimljanima 7:7-13: ***Što dakle da kažemo? Je li Zakon greh? Sačuvaj Bože! Nego greha ne upoznah osim po Zakonu; ta ni za požudu ne bih znao da Zakon nije rekao: Ne poželi! Greh je pak, našavši priliku, po zapovesti u meni prouzročio svakovrsnu požudu; jer bez Zakona greh je mrtav. A ja sam nekoć živio bez Zakona. Ali kad je došla zapovest, greh je oživeo, a ja sam umro. I zapovest, koja beše dana za život, nađoh da je na smrt. Greh naime, uhvativši priliku, zapovešću me zavede, i ubije me njome. Tako, Zakon je svet, i zapovest je sveta i pravedna i dobra. Je li dakle to dobro za me postalo smrt? Sačuvaj Bože! Nego greh, da se grehom očituje, po tome dobru prouzroči mi smrt - da greh po zapovesti postane prekomerno grešnim.***

Pre nego krenemo sa ovim odlomkom, pročitaćemo još jedan stih iz I Korinćanima 15:56: ***Žalac smrti je greh, a snaga greha je Zakon.***

U suštini, ono što Pavle kaže u Rimljanima 7, i u I Korinćanima 15, jeste da grešna priroda treba svoj temelj za delovanje; i nadalje, grešna priroda koristi Zakon kao svoj temelj za delovanje. Pavle kaže, „gde nema Zakona nema ni prestupa”. On, naravno, ne misli da nije bilo nikakvog greha pre nego je Zakon dat. Termin „prestup” označava posebnu vrstu greha, a znači kršenje određene zapovesti. Ljudi su bili grešnici pre nego je dat Zakon, ali nisu bili prestupnici Zakona sve dok Zakon nije dat. Jednom kada je Zakon dat, grešna priroda dobila je svoj temelj za delovanje. Jer čim Zakon kaže „nemoj”, grešna priroda kaže „o da, hoću”. Ili čim Zakon kaže „učini to”, grešna priroda kaže „ne, neću”. Odjednom, grešna priroda pronalazi temelj za svoje delovanje. Zakon je upotrebljen kao uporište i odjednom ima toliko novih zapovesti i grešna priroda „izvodi svoju najbolju predstavu”, da tako kažemo, i započima da čini sve što može kako bi osoba prekršila te zapovesti i na taj način još više grešila.

Ovo je četvrta svrha Mojsijevog Zakona.

E. Da Nas Vodi u Veru

Ovo nas vodi u petu svrhu, koju pronalazimo u Galatima 3:24, da nas dovede do punine vere.

Galatima 3:24-25 kažu: ***Tako nam je Zakon bio staratelj sve do Hrista, da se po veri opravdamo. A otkako je došla vera, više nismo pod starateljem.***

Konačna svrha Zakona je da nas odvede u veru. Ovo izrasta iz prethodne, četvrte svrhe. Koliko god da se mi do savršenstva trudili da se držimo Zakona, zbog naše grešne prirode nikada to nećemo moći. Kao što Pavle kaže u Rimljanima 7: „koliko god da sam se trudio da ne poželim, odjednom sam bio pun požude za svim i svačim. I našao sam se pun greha požude”. Kod njega je to proizvelo da još više greši, sve dok ga nije dovelo do istinske vere.

Stoga, peta svrha Zakona je da osobu dovede do vere; do vere u Ješuu (Isusa) Mesiju.

II. JEDINSTVO ZAKONA MOJSIJEVOG

Mora da se razume da se na Mojsijev Zakon u Pismima gleda kao na jedno. Reč ***Tora***, koja znači „zakon”, kada govori o Zakonu Mojsijevom uvek je u jednini, iako Zakon sadržava 613 zapovesti. Ista stvar je istina i za Grčku reč ***nomos*** u Novom Zaveću. Podela Zakona Mojsijevog na ceremonijalni, zakonski i moralni deo prikladna je za studiranje različitih vrsta zapovesti koje su sadržane u Zakonu, ali u samim Pismima ovakva podela ne postoji. Niti igde u Pismima postoji temelj da bi se odvojilo Deset Zapovesti od celine svih 613, niti da se onda na samo tih deset gleda kao da još uvek traju i vrede. Svih 613 zapovesti su jedno, jedna celina koja predstavlja Zakon Mojsijev.

Upravo ovaj princip jedinstvenosti Zakona Mojsijevog leži iza izjave koju nalazimo u Jakovljevoj 2:10: ***Jer ko bude držao sav Zakon, a posrne samo u jednom, postao je kriv za sve.***

Zaključak je očigledan: osoba treba da prekrši samo jednu od 613 zapovesti da bi bila kriva za kršenje celokupnog Zakona Mojsijevog. Ovo može da bude istina samo ukoliko je Mojsijev Zakon jedno. Ako to nije tako, onda je krivnja samo za zapovest koja je prekršena, a ne za čitav Zakon. Drugim rečima, ukoliko neko prekrši zakonsku zapovest, taj je kriv i za kršenje ceremonijalnih i moralnih zapovesti isto tako. Da bi još jasnije razumeli, ukoliko osoba jede šunku, prema Mojsijevom Zakonu, takva osoba kriva je i za kršenje Deset Zapovesti, iako nijedna od tih zapovesti ne govori ništa o jedenju šunke. Zakon je jedno, i prekršiti bilo koju od 613 zapovesti znači prekršiti sav Zakon.

Kako bi imali jasno razumevanje Zakona Mojsijevog i kako se on odnosi prema verniku, bilo Jevreju ili Paganinu, neophodno je da na njega gledamo onako kako ga Pisma vide; da je Zakon jedno i da ne može da se deli na delove koji su prošli, i na one koji još uvek vrede. Niti mogu određene zapovesti da se razdvajaju i da im se daje drugačiji status od drugih zapovesti.

III. ZAKON MOJSIJEV JE UČINJEN NEOPERATIVNIM

Potpuno jasno učenje Novog Zaveta jeste da je Zakon Mojsijev učinjen neoperativnim smrću Mesijinom. Drugim rečima, Zakon, u svojoj celovitosti, nema više autoritet ni nad kojim pojedincem.

Pre svega, ovo je očigledno u Rimljanima 10:4: ***Jer završetak Zakona je Hristos - na opravdanje svakome koji veruje.***

Jako jasno, Hristos je završetak Zakona, a to uključuje svih 613 zapovesti; stoga, Zakon je prestao da funkcioniše. Nema opravdanja kroz njega.

U Galatima 2:16 čitamo: ***znajući da se čovek ne opravdava po delima Zakona, nego verom u Isusa Hrista, i mi u Hrista Isusa poverovasmo da se opravdamo po veri u Hrista, a ne po delima Zakona, jer se po delima Zakona nijedno telo neće opravdati.***

Nadalje, prema Jevrejima 7:19, nema ni posvećenja, ni usavršavanja kroz Zakon: ***Jer Zakon ništa nije učinio savršenim, nego se uvodi bolja nada po kojoj se približavamo Bogu.***

Stoga, trebalo bi da je očigledno da je Zakon došao do kraja u Mesiji i da ne može da funkcioniše, niti u opravdanju, niti u posvećenju. Za vernika Zakon je učinjen neoperativnim. Preostali stihovi pokazuju da je Zakon u potpunosti prestao da funkcioniše.

Drugo, za Zakon nikada nije bilo predviđeno da bude trajna uredba, već je oduvek bio privremen, kao šta to čitamo u Galatima 3:19:

Čemu onda Zakon? Pridodan je zbog prestupa dok ne dođe Potomak kojemu je obećanje namenjeno.

U ovom kontekstu Pavle ističe da je Zakon Mojsijev dodatak Avraamovom Savezu. Dodan je u cilju da greh učini očitim, tako da svi znaju da nisu i da ne mogu da postignu standarde pravednosti Božije. Bio je to privremeni dodatak dok ne dođe Potomak; to jest, do Mesije koji je trebao da dođe; a sada kada je On došao, Zakon je završio. Dodatak je prestao da funkcioniše sa krstom.

Treće, sa Mesijom koji je sada tu, postoji novo Sveštenstvo po Redu Melhisedekovu, a ne po Redu Aronovom. Mojsijev Zakon daje temelj za Levitsko Sveštenstvo. Stoga, Novo Sveštenstvo zahteva Novi Zakon pod kojim će da deluje.

Ovo je potpuno jasno u Jevrejima 7:11-12 i 18. Stihovi 11-12 kažu: ***Da je dakle savršenstvo bilo po levitskom sveštenstvu - jer je narod na temelju njega primio Zakon - čemu bi još bilo potrebno da ustaje drugi sveštenik, po redu Melhisedekovu, a ne da se zove po redu Aronovu? Jer kad se menja sveštenstvo, nužno se menja i Zakon.***

Stih 18 kaže: ***Dokida se naima pređašnja zapovest zbog njene slabosti i beskorisnosti.***

Poanta koju izvode Jevreji 7:11-12 je ta da je dozvoljen samo jedan red sveštenstva, a to je Levitsko Sveštenstvo. Levitsko Sveštenstvo nije moglo da donese savršenstvo. Ovo je objašnjeno u Jevrejima 9 i 10 gde se kaže potpuno jasno da životinjska krv ne može da donese savršenstvo; samo krv Mesije to može. Mojsijev Zakon je temelj za Levitsko Sveštenstvo. Pisac Poslanice Jevrejima kaže da je sa Levitskim Sveštenstvom završeno i da je ono zamenjeno novim Sveštenstvom, Sveštenstvom Melhisedekovim, a to nužno zahteva i promenu Zakona. Dok god je Zakon Mojsijev na snazi, nijedno drugo sveštenstvo nije valjano osim Aronovog, ili Levitskog Sveštenstva.

Da li se dogodila promena Zakona? Jevreji 7:18 kažu da je Mojsijev Zakon „dokinut”. I zato šta on više nije u funkciji, sada je moguće imati Novo Sveštenstvo po Redu Melhisedekovu. Da je Mojsijev Zakon još uvek u funkciji, Ješua ne bi mogao da obavlja funkciju sveštenika. Zato što Mojsijev Zakon više nije u funkciji, Ješua može da vrši funkciju sveštenika po Redu Melhisedekovu.

Posledično tome, Zakon Mojsijev jeste „dokinut” u korist Novog Zakona, koji je sada temelj za sveštenstvo po Redu Melhisedekovu.

Četvrta grupa dokaza za dokidanje Mojsijevog Zakona jeste u pokazivanju da ne postoje nikakvi razlozi za zadržavanje dela Zakona koji ljudi najčešće žele da zadrže; govorimo o Deset Zapovesti.

Pročitaćemo jako značajan odlomak iz II Korinćanima 3:2-11: ***Vi ste poslanica naša, upisana u srcima našim, koju poznaju i čitaju svi ljudi. Očito je da ste poslanica Hristova, od nas poslužena, napisana ne crnilom, nego Duhom Boga živoga; ne na pločama kamenim, nego na telesnim pločama srca. A takvo pouzdanje imamo po Hristu u Boga. Ne da smo sposobni sami od sebe što prosuditi kao da je od nas, nego je naša sposobnost od Boga, koji nas i osposobi za služitelje novoga saveza - ne slova, nego Duha; jer slovo ubija, a Duh oživljava. Ako li je služba smrti - slovima uklesana u kamenju - bila u slavi, tako da sinovi Izraelovi nisu mogli uprti pogled u lice Mojsijevo zbog slave***

lica njegova, koja je bila prolazna, kako li neće još više služba Duha biti u slavi? Jer ako je služba osude bila slavna, mnogo više obiluje služba pravednosti u slavi. Jer u tom pogledu i nije proslavljeno ono što je proslavljeno, poradi slave koja sve nadmašuje. Jer ako je ono prolazno bilo slavno, mnogo je više u slavi ovo što ostaje.

Pre svega osoba treba da uvidi šta je ono šta Pavle govori o Zakonu Mojsijevom. U stihu 7 naziva ga **služba smrti**. U stihu 9, naziva ga **služba osude**. Ovo su negativni, ali ispravni opisi. U stihovima 3 i 7 naglasak je na Deset Zapovedi jer one su **na pločama kamenim**. Glavni zaključak je, stoga, da Mojsijev zakon, posebno predstavljen sa Deset Zapovedi, jeste **služba smrti** i **služba osude**. Da su Deset Zapovesti danas i dalje na snazi, ovo bi i dalje bilo istina.

Ali one višu nisu na snazi, jer u stihu 7 i 11 nam se kaže da je Zakon „ono prolazno”. Grčka reč koja se ovde koristi je **katargeo**, šta znači „učinjen neoperativnim”. Kako je naglasak ovog odlomka na Deset Zapovedi, to znači da su Deset Zapovesti „ono prolazno”. Istina je potpuno jasna; Zakon Mojsijev, a posebno Deset Zapovesti, više nisu na snazi. Zapravo, superiornost Zakona Mesije vidljiva je u činjenici da on nikada neće biti učinjen neoperativnim.

U Efescima 2:11-16, Pavle piše: **Zato se sećajte kako ste nekoć vi bili Pagani u telu, što se od onih koji se zovu Obrezanje - rukom načinjeno, na telu - naziva Neobrezanje i da ste u ono vreme bili bez Hrista, otuđeni od građanstva izraelskoga i stranci savezima obećanja, nade nemajući i bez Boga na svetu. A sada, u Hristu Isusu, vi koji ste nekoć bili daleko dođoste blizu krvlju Hristovom. Jer on je mir naš, on koji od dvoga učini jedno i taj pregradni zid razdvajanja sruši, ukinuvši neprijateljstvo telom svojim - zakon zapovesti s odredbama - da u sebi, uspostavljajući mir, od dvojice stvori jednoga novoga čoveka te obojicu u jednome telu kroz krst izmiri s Bogom, ubivši u sebi neprijateljstvo.**

U Efescima 3:6 čitamo: **da su Pagani subaštinci i sutelo i sudionici obećanja njegova u Hristu - po Evanđelju.**

U suštini, ono šta Pavle kaže u ovim stihovima je sledeće: Bog je učinio određene saveze sa Jevrejskim narodom. Zapravo, postoje četiri neuslovljena, večna saveza koje je Bog sačinio sa Izraelom, a odnose se na Avraamov Savez, Palestinski Savez, Davidov Savez i Novi Savez. Druge studije mnogo šire obrađuju različitosti ovih saveza. Svi Božiji blagoslovi, i materijalni, i duhovni, dolaze posredstvom ova četiri Jevrejska saveza koji su večni i neuslovljeni.

U isto vreme, Pavle ističe da je Gospod dodao peti savez, koji je privremen i uslovljen. To je Mojsijev Savez i on sadrži Mojsijev Zakon. Prema Efescima 2:15 Mojsijev Zakon je služio kao **pregradni zid razdvajanja**. Ovo je još jedna svrha Zakona o kojoj pre nismo govorili: da služi kao **pregradni zid razdvajanja** kako bi Pagane, kao Pagane, držao odvojene od pristupa Jevrejskim duhovnim blagoslovima. U vremenu Starog Zaveta, ukoliko je Paganin želeo da postane primalac Jevrejskih duhovnih blagoslova, on je na sebe morao da preuzme potpunu obavezu Zakona; da se obreže, i da živi kao što je svaki

drugi Jevrej trebao da živi. Samo kada Paganin postane prozelit u Judaizmu može da uživa blagoslove Jevrejskih saveza; Paganin kao Paganin to ne može. Da je Mojsijev Zakon još uvek na snazi, još uvek bi stajao taj ***pregradni zid razdvajanja*** koji bi Pagane držao podalje. Ali ***pregradni zid razdvajanja*** je srušen sa smrću Mesije. Još jednom, ***pregradni zid razdvajanja*** je Mojsijev Zakon, i to znači da je sa Mojsijevim zakonom završeno. Pagani, kao Pagani, na temelju vere, mogu i već uživaju Jevrejske duhovne blagoslove tako što su postali ***sudionici obećanja njegova u Hristu Isusu***. I dok Paganski vernici ne mogu da prime dobrobit fizičkih blagoslova, oni itekako primaju dobrobit duhovnih blagoslova.

Da zaključimo: Zakon je jedno i sastavljen je od 613 zapovesti i sve one su učinjene nevažećim. Nema zapovesti koja je nastavila da traje preko Mesijinog krsta. Zakon je i dalje tu i može da se koristi kao alat za podučavanje da nam pokaže standarde pravednosti Božije, kao i grešnost čoveka i njegovu potrebu za zamenskom žrtvom pomirenja. On može da se koristi da vodi osobu u Mesiju (Galatima 3:23-25). Međutim, u potpunosti je prestao da funkcioniše kao autoritet nad bilo kojim pojedincem.

IV. MESIJANSKI VERNIK SE NALAZI POD NOVIM ZAKONOM

Zakon Mojsijev je disanuliran i sada se nalazimo pod novim zakonom. Ovaj novi zakon se zove: ***zakon Hristov*** u Galatima 6:2, i ***zakon Duha života*** u Rimljanima 8:2. Ovo je potpuno novi zakon, u potpunosti odvojen od Zakona Mojsijevog. Zakon Mesijin sadrži sve zapovesti koje je potrebno da se primenjuju na vernika Novog Zaveta.

Razlog zašto ima toliko zbunjenosti oko odnosa između Zakona Mojsijevog i Zakona Mesije jeste taj što ima mnogo zapovesti koje su identične onima koje pronalazimo u Mojsijevom Zakonu, i zato su mnogi vernici zaključili da su određeni delovi Zakona i dalje zadržani. Ali, već smo pokazali da to ne može da bude slučaj, a objašnjenje o postojanju istih zapovesti treba da se potraži na drugom mestu.

Objašnjenje ovoga ćemo najlakše razumeti ukoliko prvo prepoznamo da postoji veći broj pravilnika, ili kodeksa ponašanja u Bibliji; poput Edenskog, Adamovog, Nojevog, Mojsijevog, i Hrišćanskog. Novi pravilnik, novi kodeks uvek će da sadržava neke potpuno identične zapovesti kao i prethodni pravilnik, ali to nikako ne znači da je prethodni kodeks još uvek na snazi. I dok neke od zapovesti iz Adamovog Kodeksa nalazimo i u Edenskom Kodeksu, to ne znači da je prethodni kodeks i dalje delimično na snazi. Edenski Kodeks prestao je da funkcioniše sa čovekovim padom. Isto ovo je istina kada uporedimo Zakon Mesije sa Zakonom Mojsijevim. Ima jako puno istih zapovesti. Na primer, devet od Deset Zapovesti nalazimo u Zakonu Mesije, ali to ne znači da je Mojsijev Zakon i dalje na snazi.

Dozvolite mi da vam ovo ilustrujem sa primerom koji su verovatno mnogi od nas iskusili. Svoju prvu vozačku dozvolu ja sam dobio u Državi Kalifornija, i dok god sam vozio u Kaliforniji bio sam podložan prometnim propisima te države. Posle nekoliko godina, preselio sam se u Nju Jork. Jednom kada sam napustio Kaliforniju prestao sam da budem

podložan Kalifornijskom prometnom zakonu. Prometni propisi te države učinjeni su neoperativnima u mom slučaju. Sada je pitanje moje vožnje postalo podložno novom zakonu, prometnim propisima države Nju Jork. Mnogi propisi su se ovde razlikovali. U Kaliforniji mi je bilo dozvoljeno da skrenem desno kada je crveno na semaforu, nakon što se naravno zaustavim i dam prvenstvo prolaza, ali u Nju Jorku, nikakvo skretanje nije dozvoljeno kada je na semaforu crveno svetlo. Postojalo je i mnogo sličnih propisa u obe države; poput na primer; obaveznog zaustavljanja na crveno svetlo. Kada bi se zaustavio na crveno svetlo, ja to nisam činio u poslušnosti Državi Kalifornija kao što sam to činio pre, već sam sada bio poslušan Državi Nju Jork. Nastavio bi vožnju na zeleno svetlo, ne zbog Kalifornijskih zakona, već zbog zakona Države Nju Jork. Ukoliko bih prošao kroz crveno svetlo bez zaustavljanja, ne bi bio kriv za kršenje Kalifornijskog zakona, već zbog zakona u Nju Jorku. Mnogi zakoni su isti, ali se nalaze pod dva različita sistema.

Zakon Mojsijev je anulisan i sada se nalazimo pod Zakonom Mesije. Postoje mnoge različite zapovesti. Pod Mojsijevim Zakonom nije nam bilo dozvoljeno jesti svinjetinu, ali to možemo pod Zakonom Mesije. Postoje mnoge iste zapovesti, ali one se svejedno nalaze u dva različita sistema. Tako da ukoliko ne ubijamo i ne krademo, to nije zbog Mojsijeva Zakona, već zbog Zakona Mesije. S druge strane, ukoliko ukradem, nisam kriv za kršenje Mojsijevog Zakona, već za kršenje Zakona Mesije.

Ovo razumevanje može da reši mnoge probleme među fundamentalističkim vernicima; poput na primer, da li žene treba da nose pantalone, pitanje Šabata, davanja desetka. Ukoliko se zapovesti koje se odnose na ove stvari temelje samo na Mojsijevom Zakonu, a ne i na Mesijinom Zakonu tada one nemaju vrednost, ne vrede za vernika Novog Zaveta.

V. PRINCIP SLOBODE

Kao što smo već rekli, vernik u Mesiju slobodan je od Mojsijeva Zakona. Ovo znači da je takav slobodan od potrebe da drži bilo koju zapovest tog sistema. Ali, sa druge strane, takav je isto tako slobodan da drži određene delove Zakona Mojsijevog ukoliko to želi.

Biblijski temelj za ovu slobodu držanja Zakona može da se vidi u Pavlovom delovanju, koji je bio najveći zagovornik slobode od Zakona. Njegov zavet u Delima 18:18 temeljen je na Brojevima 6:2, 5, 9 i 18. Njegova želja da u Jerusalimu bude na Pentekost u Delima 20:16 temeljena je na Ponovljenom Zakonu 16:16. Strahovito snažan odlomak je u Delima 21:17-26, gde vidimo Pavla, apostola slobode od Zakona, kako se sam pridržava Zakona.

Vernik je slobodan od Zakona Mojsijevog, ali je isto tako slobodan da se pridržava nekih delova Zakona. Stoga, ako Jevrejski vernik oseća potrebu da se ustegne od jedenja svinjetine, slobodan je da to učini. Isto je istina i za sve druge zapovesti.

Međutim, postoje dve opasnosti koje Mesijanski vernik koji se dobrovoljno drži Zakona Mojsijevog mora da izbegne. Jedna opasnost je ideja da to šta se drži Zakona na bilo koji način doprinosi njegovom opravdanju ili posvećenju. To nije istina i to bi svakako trebalo da se izbegava. Druga opasnost je da počne da očekuje da i drugi trebaju da se drže istih

zapovesti koje je on odlučio da drži. Ovo je jednako pogrešno i graniči se sa legalizmom. Onaj koji odluči da koristi svoju slobodu da se drži Zakona, mora da prepozna i da poštuje slobodu drugoga da se ne drži Zakona.

Napomena prevodioca: Za prevod ovog MBS-a činilo mi se dobro da prevodim Biblijske tekstove iz Engleske verzije prevoda koja je korištena u ovoj studiji. Pri tome mi je od velike pomoći bila Varaždinska Biblija – izdanje Hrvatskog Biblijskog Nakladnika, 2012. Koristio sam i Savremeni Srpski Prevod u izdanju Hrišćanskog evangelizacionog centra iz Bačkog Petrovca.

Prevod: Branko Gotovac 2018.